פרק 1

בפרק זה 22 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק שלושה סוגי שאלות: השלמת משפטים, ניסוח מחדש והבנת הנקרא.

השלמת משפטים

בכל אחד מן המשפטים הבאים חסרה מילה או יותר. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתשלים את המשפט באופן **הטוב ביותר**, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

1. רותי, כמה פעמים צריך לבקש _____ לשבת בשקט?

(1) בך
(2) ממך
(3) לך
(4) אִתך

---

2. ההרצאה הייתה מעניינת _____ ארוכה מדי.

(1) ואפילו
(2) ובמיוחד
(3) אבל
(4) יותר מ-

---

3. המחזה _____ בפעם הראשונה בשנות ה-50.

(1) הוּצג
(2) ייצג
(3) נציג
(4) הציגו

---

4. מה שחשוב להם _____ הבריאות.

(1) הוא
(2) זה את
(3) הזאת
(4) הזה

המשיכו לעמוד הבא

5. העיר פומפיי _____ בקרבתו של הר געש.

(1) פרצה
(2) שכנה
(3) התרחשה
(4) נעצרה

---

6. שיקום הנחל יהפוך את גדותיו לפארק שוקק חיים _____ תושבי חיפה וסביבתה.

(1) בצד
(2) בפני
(3) לעומת
(4) עבור

ניסוח מחדש

בכל שאלה נתון משפט. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתוכנה הוא **הדומה ביותר** למשפט הנתון, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

7. לאחר הריאיון ציפה אורי בקוצר רוח לשמוע אם התקבל לעבודה.

(1) אורי התראיין לעבודה שציפה לה בקוצר רוח.
(2) אורי ציפה לריאיון כדי להתקבל לעבודה.
(3) אורי התקבל לעבודה שהתראיין אליה בקוצר רוח.
(4) אורי רצה מאוד לעדת אם התקבל לעבודה שהתראיין אליה.

---

8. שני האסטרונאוטים חזרו לחללית לאחר שהייה של שלוש שעות על פני הירח.

(1) שני האסטרונאוטים שהו שלוש שעות בחללית על פני הירח.
(2) שני האסטרונאוטים לא היו לכולים להישאר על פני הירח יותר משלוש שעות.
(3) שני האסטרונאוטים שהו שלוש שעות בחללית לפני שיצאו אל פני הירח.
(4) שני האסטרונאוטים היו על פני הירח שלוש שעות ואז חזרו לחללית.

---

9. הליכה על חבל מתוח בגובה רב היא פעולה שיש בה סיכון.

(1) לא כדאי לעשות פעולות מסוכנות כאשר הולכים על חבל מתוח בגובה רב.
(2) יש מידה של סיכון במתיחת חבל בגובה רב.
(3) די מסוכן ללכת על חבל מתוח בגובה רב.
(4) לאנשים גבוהים מסוכן ללכת על חבל מתוח.

---

10. הכניסה להצגה היא ללא תשלום, אולם יש לאשר את בואכם.

(1) כל מי שמעוניין לצפות בהצגה יכול להיכנס לאולם.
(2) מי שלא אישר מראש את בואו יידרש לשלם בכניסה להצגה.
(3) אפשר לצפות בהצגה ללא תשלום, אך צריך להציג אישור כניסה.
(4) ההצגה היא בחינם, אך צריך להודיע מראש על הכוונה לבוא.

---

11. בצפון מצפים לבואם של אלפי מטיילים מכל רחבי הארץ במהלך החג.

(1) אלפי מטיילים מכל הארץ מצפים לטייל בצפון במהלך החג.
(2) תושבי הצפון חושבים שבחג יבואו מטיילים רבים לבקר באזור.
(3) במהלך החג תושבי הצפון מצפים להצטרף לאלפי מטיילים בכל בארץ.
(4) במהלך החג אלפי מטיילים בצפון נערכים לטיול בכל רחבי הארץ.

---

12. הרופאים מאיימים בשביתה במחאה על העיכובים באישור התכנית.

(1) התכנית לא אושרה בשל שביתת הרופאים.
(2) ייתכן שהרופאים ישבתו אם לא תאושר התכנית.
(3) כל עוד הרופאים שובתים, אי-אפשר לאשר את התכנית.
(4) הרופאים יעכבו את השביתה אם אישור התכנית יתאחר.

המשיכו לעמוד הבא

הבנת הנקרא

לפניכם שני קטעים ובסוף כל אחד מהם שאלות. קראו כל קטע בעיון וענו על השאלות שאחריו.

קטע I

(1) ״יום שני ללא בשר״ הוא יוזמה חדשה שמטרתה לצמצם את צריכת הבשר בעולם. בישראל מובילה את המהלך מיקי חיימוביץ׳, בעבר מגישת חדשות בטלוויזיה. במדינות רבות בעולם אימצו זה מכבר את הרעיון, ואף שילבו בתכנית הלימודים בבתי ספר תכנים הקשורים לנושא. בעת האחרונה החלו ארגונים ומקומות עבודה בישראל להצטרף ליוזמה כדי לתרום לצמצום צריכת הבשר.

(5) במסע הסברה ברחבי הארץ, חיימוביץ׳ מציגה את תרבות השפע וצריכת היֶתר בעולם המערבי כאחד הגורמים במרכזיים למשבר המזון העולמי, ההולך ומחריף. כדי להתמודד על משבר זה היא מציעה לחזור לצריכה של ״מזון מקיים״, כלומר מזון מקומי עונתי, כמו פירות וירקות הגדלים בעונתם בס־ ביבתם הטבעית, שייצורם גורם לפחות נזק לסביבה מייצור מזון מן החי. הדעה הרווחת היום בקרב מומחים היא שצריכה של מזון כזה טובה לבריאות ומביאה לידי חיסכון במשאבים. בשר אינו מזון (10) מקיים, ולהחלטה להימנע מאכילתו לפחות יום אחד בשבוע יש תרומה של ממש בשלושה היבטים עיקריים: סביבה, בריאות ומוסר.

צמצום צריכת הבשר תורם לאיכות הסביבה. לדוגמה, משק החי אחראי לכמעט חמישית מהפליטה של גזי החממה בעולם, שיעור גבוה אף מחלקה של התחבורה בפליטתם של גזים אלו. יום אחד ללא צריכת בשר בישראל יפחית את זיהום האוויר במידה השקולה להפחתת הזיהום שתתקבל מהשב־ (15) תה ליום אחד של 500 אלף מכוניות. צמצום צריכת הבשר תורם גם למניעת מחלות. צריכה גבוהה של בשר מביאה לידי עלייה ברמת השומנים בדם ולהשמנת יתר, המְסַכנות את הבריאות. ״התזונה המומלצת היום בעולם היא התפריט הים תיכוני, המתבסס בעיקר על ירקות, על פירות ועל דגנים, אלא שאנחנו קצת התרחקנו ממנו״, אומרת חיימוביץ׳. צמצום צריכת הבשר מפחית גם את מידת הפגיעה בחיות. משק החי המודרני אינו דימה למשק הכפרי הירוק והשלו של פעם, והיום תנאי הגי־ (20) דול של העופות והבקר גורמים להם סבל רב. בישראל, למשל, היקף השחיטה של בעלי חיים למאכל עולה בהתמדה.

חיימוביץ׳ מספרת שאמנם היא צמחונית כבר שנים רבות, אך מטרתה אינה לִכְפּות על אחרים את דרך חייה, אלא רק לפקוח את עיניהם לעובדות ולמשמעותן.

השאלות

13. מהי יוזמת ״יום שני ללא בשר״ המוזכרת בשורה הראשונה?

(1) ניסיון לשכנע את הציבור להימנע מאכילת בשר כל יום שני בכל שבוע
(2) קריאה לציבור להימנע מאכילת בשר פעם בשבוע, ביום שני
(3) המלצה להפסיק לאכול בשר, ולאכול רק דגנים, פירות וירקות
(4) מסע הסברה לטובת צמצום צריכת הבשר בבתי ספר ביום שני בכל שבוע

14. על פי הפסקה השנייה, מהו "מזון מקיים"?

(1) מזון המשביע משפחה שלמה
(2) מזון איכותי המבטיח קיום בכבוד
(3) מזון מן הצומח הגדל בעונתו בסביבתו הטבעית
(4) מזון הקיים בשפע בעולם המערבי

---

15. "אלא שאנחנו קצת התרחקנו ממנו" (שורה 18). במילה **ממנו** הכוונה היא -

(1) לצמצום צריכת הבשר
(2) לתפריט הים תיכוני
(3) למצב של בריאות תקינה
(4) למשק כפרי של פעם

---

16. מה נאמר בתחילת הפסקה השלישית על השפעת צריכת בשר על הסביבה?

(1) שרק המכוניות מזהמות את האוויר יותר משמזהם אותו ענף גידול החיות לצורכי מאכל
(2) שכיום משק החי מזהם את הסביבה יותר משמזהמים אותה כלי הרכב
(3) שצמצום משק החי יאפשר להעלות את מספר המכוניות בלי לגרום לנזק לסביבה
(4) שבארץ, כדי לספק מנת בשר יומית לכל אדם, יש להשבית מנסיעה 500 אלף מכוניות

---

17. מה פירוש המילה **לִכְפּוֹת** בשורה 22?

(1) לשכנע
(2) להאשים
(3) להכריח
(4) להסביר

המשיכו לעמוד הבא

קטע II

(1) התפתחותה של טכנולוגיית המידע והתקשורת בעשורים האחרונים הִכניסה לשימוש נרחב מחשבים, טלפונים ניידים ובעיקר את האינטרנט. כל אלה יצרו אפשרויות לעבוד מהבית, במקומות עבודה אחדים אף החליפה שיטה זו את שיטת העבודה המוכרת, שבה העובדים באים למקום העבודה בכל יום בשעות קבועות.

(5) בעת האחרונה התעורר ויכוח ציבורי בין המצדדים בעבודה מהבית לבין המתנגדים לה: לעבודה מהבית יש יתרונות וחסרונות הן לעובד והן למעסיק. אחד היתרונות לעובד הוא הגמישות בשעות העבודה, המאפשרת לו לבחור באילו שעות ביממה לעבוד וכיצד לחלק את זמנו בין העבודה ובין שאר עיסוקיו. עם זאת, עבודה מהבית דורשת מן העובד משמעת עצמית גבוהה, ומחייבת אותו להתרכז לאורך זמן בעבודה ולא להתפתות לגירויים אחרים המצויים בסביבתו. מי שאינו מסוגל לעמוד (10) בדרישה זו יהיה לו הספק נמוך בעבודה, והוא לא יוכל להחזיק מעמד בה זמן רב. אבל לעתים קורה ההפך - דווקא תחושת העצמאות שיוצרת העבודה מהבית עלולה לגרום לאנשים שאינם יודעים מתי להספיק, להתמכר לעבודה, וכך במקום תחושת השחרור המצופה, העבודה נמשכת כמעט בלי גבול. נוסף על כך, קשה ליצור הפרדה בין העבודה ובין מילוי התפקידים במשפחה ובבית. קשה להתעלם מחיסרון גדול אחד של עבודה מהבית, זה הכרוך בניתוק העובד מעמיתיו לעבודה. סביבת בני אדם (15) ועבודת צוות מאפשרות חילופי רעיונות והפריה הדדית, המשפרים את איכות העבודה, וחסרונם עשוי לפגוע באיכות העבודה.

מבחינת המעסיק, היתרון העיקרי של עבודה מרחוק הוא כלכלי - המעסיק חוסך בהוצאות הנסיעה והחנייה המשולמות לעובדים, ובעלויות הכרוכות בהחזקת המשרד. עם זאת, על המעסיק המעוניין בשיטה זו להתגבר על הצורך בנוכחות העובדים לצדו, ולתת בהם אמון רב.

(20) לפי הנאמר לעיל, נראה כי עבודה מהבית אינה מתאימה לכל מעסיק ולכל עובד. לפיכך, כל עסק או ארגון צריך לבחור בשיטת העבודה המתאימה לו רק לאחר שקילת היתרונות והחסרונות שבה הן לעובדים והן למעסיק.

השאלות

18. על פי הפסקה הראשונה, מה אִפשר להנהיג עבודה מהבית?

(1) ריבוי של רשתות טלוויזיה וערוצי רדיו
(2) גיבוש מסגרת עבודה בשעות קבועות
(3) פיתוח שיטת עבודה חדשה הנסמכת על מקורות מידע מוכרים
(4) התרחבות השימוש באמצעי תקשורת חדשניים

19. בשורות 10-9 כתוב: "מי שאינו מסוגל לעמוד בדרישה זו". מה הדרישה?

(1) להקדיש לעבודה כמעט את כל שעות היממה
(2) לעסוק בשעות העבודה רק בענייני עבודה
(3) למלא בקשות אחרות של המעסיק
(4) להתקדם מהר ולהספיק למלא גם את מטלות הבית

---

20. על פי הפסקה השנייה, יש אנשים שעובדים מהבית ועלולים להתמכר לעבודה. מדוע?

(1) כי הם נהנים לעבוד לבד ובלי הפרעות
(2) כי הם אוהבים לעבוד כשילדיהם בסביבתם
(3) כי הם אינם יודעים להגביל את שעות העבודה
(4) כי הם אינם מספיקים לעשות כל מה שהם רוצים

---

21. הניתוק של העובד בבית מחברתם של עובדים אחרים מוצג בפסקה השנייה כ-

(1) בעיה שיש לשים לב אליה
(2) הזדמנות להתמקד בעבודה ללא הפרעות
(3) דבר שיש לקבלו כמובן מאליו
(4) דבר הכרחי בעולם טכנולוגי מפותח

---

22. "לאחר שקילת היתרונות והחסרונות... " (שורות 22-21), כלומר: לאחר -

(1) בדיקת ההשפעות החיוביות והשליליות של שיטת העבודה של הארגון על העובדים
(2) בדיקת התנאים במקום העבודה והתאמתם של תנאים אלה לצרכים של העובדים
(3) בדיקה אם עבודה מהבית מתאימה לכל אחד מן העובדים
(4) חישוב ההוצאות שייחסכו למעסיק בעבודה מהבית

אל תהפכו את הדף עד שתקבלו הוראה לכך!

דף ריק

פרק 2

בפרק זה 22 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק שלושה סוגי שאלות: השלמת משפטים, ניסוח מחדש והבנת הנקרא.

השלמת משפטים

בכל אחד מן המשפטים הבאים חסרה מילה או יותר. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתשלים את המשפט באופן **הטוב ביותר**, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

1. הוא בא למשרד _____ השלמת החוזה.

(1) לשם
(2) מפני
(3) נגד
(4) אף

---

2. היא הרצתה _____ לא היה אפשר להבין דבר.

(1) כפי ש-
(2) כשם ש-
(3) באופן ש-
(4) לעומת ש-

---

3. המקומות האהובים עליי בעיר הם בְּרֵכת השחייה וחוף הים ה _____ אליה.

(1) צרוף
(2) סגור
(3) תפור
(4) סמוך

---

4. מגורים בכפר עדיפים _____ מגורים בעיר.

(1) כמו
(2) ב-
(3) מ-
(4) ל-

המשיכו לעמוד הבא

2

5. חברי המשלחת הגיעו, ואני רוצה _____ לפניכם.

(1) להציגכם
(2) להציגו
(3) להציגם
(4) להציג

---

6. _____ של שחקן שהוא חושף את עצמו לקהל.

(1) ממחשבתו
(2) מטבעו
(3) מגודלו
(4) ממקומו

ניסוח מחדש

בכל שאלה נתון משפט. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתוכנה הוא **הדומה ביותר** למשפט הנתון, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

7. יש לה עניין במוזיקה.

(1) היא מתעניינת במוזיקה.
(2) המוזיקה שלה מעניינת.
(3) העניין הוא המוזיקה שלה.
(4) מעניין מה המוזיקה שלה.

---

8. הוא זירז אותנו.

(1) הוא מיהר ללכת אתנו.
(2) הוא לא שייך אלינו.
(3) הוא דיבר אִתנו במהירות.
(4) הוא ביקש מאִתנו למהר.

---

9. הצטלמתי כשאני מחזיק את המצלמה שלו.

(1) מישהו צילם אותי כשבידי המצלמה שלו.
(2) הוא צילם אותי בעזרת המצלמה שלו.
(3) החזקתי את המצלמה שבה צילמתי אותו.
(4) אני צילמתי והוא החזיק את המצלמה.

2

10. האינְפְלַציה פוגעת בראש ובראשונה בפועלים ובמשפחות מרובות הילדים.

(1) הפועלים סובלים מהאינפלציה לפני המשפחות מרובות הילדים.
(2) יש לאינפלציה השפעה בעיקר על הפועלים ועל משפחותיהם.
(3) בדרך כלל לפועלים יש הרבה ילדים, ולכן הם נפגעים מהאינפלציה.
(4) הפועלים והמשפחות מרובות הילדים סובלות מהאינפלציה יותר מכולם.

---

11. ביטול המסים הוא התנאי לעסקה מסחרית בין המדינות.

(1) העסקה לא תתקיים אם המסים ישתנו.
(2) עליית המסים תגרום לכך שעסקה תבוטל.
(3) כדי לאפשר סחר בין המדינות, אסור לבטל את המסים הקיימים.
(4) העסקה תתקיים רק אם המסים יבוטלו.

---

12. יש משהו שמרתק אותו ברחובות העיר ההומים.

(1) רחובות העיר הריקים מפחידים אותי.
(2) הוא נמשך לרחובות הרועשים של העיר.
(3) אין לו בְּרֵרה אלא לגור ברחובות הסואנים האלה.
(4) הרחובות הצפופים של העיר דוחים אותו.

■ המשיכו לעמוד הבא

הבנת הנקרא

לפניכם שני קטעים ובסוף כל אחד מהם שאלות. קראו כל קטע בעיון וענו על השאלות שאחריו.

קטע I

(1) בדרך כלל, בשנה שבה ילדים מגיעים לגיל שש, הם עולים מגן הילדים לכיתה א׳. ואולם, יש ילדים שאינם מוכנים עדיין ללימודים בבית הספר, והוריהם מתלבטים אם כדאי לשלוח אותם לכיתה א׳ בכל זאת. לפי מחקר שנערך באוניברסיטת חיפה, במקרים כאלה כדאי להשאיר את הילדים שנה נוספת בגן הילדים.

(5) המחקר השווה בין ההישגים וההתנהגות של כמה ילדים בכיתה א׳: ילדים שעלו לכיתה זו אחרי שנשארו בגן שנה נוספת לפי המלצת פסיכולוגים ומחנכים, וילדים שעלו לכיתה א׳ בגיל שש למרות שהומלץ להשאירם שנה נוספת בגן. ההשוואה בין שתי קבוצות הילדים מלמדת ששנה נוספת בגן מיטיבה עם הילד: יש לה השפעה בונה וחיובית גם על הצלחתו של הילד בלימודים וגם על מצבו הרגשי. זאת ועוד, הילדים שנשארו בגן שנה נוספת היו צריכים פחות עזרה מבית הספר כדי (10) להתקדם בלימודים.

המחקר לא מצא שום השפעה שלילית על מצבם החברתי של ילדים שחיכו שנה נוספת בגן. ילדים אלו היו פעילים ומקובלים מבחינה חברתית לא פחות מבני כיתתם האחרים. זאת בניגוד לחששותיהם של הורים רבים, הממהרים לשלוח את ילדיהם לכיתה א׳, כדי שלא יהיו מבודדים מבחינה חברתית.

(15) בעקבות ממצאי המחקר, החוקרים ממליצים לקיים פעולות הסברה בקרב הורים לתלמידים בבני הילדים, על התועלת שיש בהמתנה של שנה נוספת בגן כאשר הילד בלתי מוכן. הם מקווים שפעולות אלו יסייעו למנוע נזק אפשרי להתפתחות הילדים.

השאלות

13. "מקרים כאלה" (שורה 3) הם מקרים שבהם -

(1) ילד עדיין לא עלה לכיתה א׳, מפני שהוא עדיין לא הגיע לגיל שש
(2) ילד מוכן ללמוד בכיתה א׳, אבל הוריו לא בטוחים אם כדאי לשלוח אותו לשם
(3) ילד לומד בכיתה א׳, אף על פי שהיה עדיף לו להישאר שנה נוספת בגן הילדים
(4) ילד הגיע לגיל המתאים לכיתה א׳, אבל הוא עוד לא מוכן ללמוד בבית ספר

---

14. מה מהבאים היה משותף לכל הילדים במחקר (שורות 5-7)?

(1) הם נשארו שנה נוספת בגן הילדים
(2) הם היו בני שש
(3) אנשי מקצוע המליצו להשאיר אותם עוד שנה בגן הילדים
(4) הם עלו לכיתה א׳ בשנה שבה הגיעו לגיל שש

2

- -

15. לפי הפסקה השלישית, הורים רבים חושבים ש-

(1) בני כיתתו של הילד שלהם מקובלים בחברה יותר ממנו
(2) אם הילד שלהם יישאר עוד שנה בגן, יהיה לו קשה למצוא חברים
(3) לילדים קל יותר למצוא חברים בבית הספר מאשר בגן
(4) מבחינה חברתית, כדאי לילד שלהם להישאר שנה נוספת בגן

---

16. מה המטרה של פעולות ההסברה שהחוקרים רוצים לקיים?

(1) להגדיל את כמות המבחנים הפסיכולוגיים שנערכים בגן
(2) לשכנע הורים שהילד שלכם מוכן ללימודים בבית ספר
(3) להרגיע הורים שמפחדים ששנה נוספת בגן תזיק לילד שלהם
(4) לעזור להורים לברר אם הילד שלהם מעדיף להישאר בגן או לעלות לכיתה א'

---

17. מה המסקנה העיקרית של המחקר?

(1) כדאי להעלות את הגיל שבו ילדים עולים לבית הספר משש לשבע
(2) ילדים שמתקשים בלימודים בכיתה א' צריכים לקבל עזרה מבית הספר
(3) לילדים קל למצוא חברים בבית הספר ובגן הילדים באותה מידה
(4) אם ילד עדיין לא מוכן לכיתה א', עדיף להשאיר אותו שנה נוספת בגן

המשיכו לעמוד הבא

קטע II

(1) במסגרת הניסיון האין-סופי להתחקות אחר מקורות התנהגותם של בני האדם פונים החוקרים לתצפיות בקרב קופים כמו שימפנזים וגורילות - "קרובי משפחה" של האדם, שהתפתחו מאותו אב קדמון כמוהו. התנהגות הקופים יכולה להאיר באור חדש צורות התנהגות אנושיות, ולעזור לנו להבין כיצד הן התפתחו.

(5) במשך שנים רווחה הסברה שאחד הדברים המייחדים את המין האנושי הוא השימוש בכלים. ואולם, בתצפיות שערכה באפריקה החוקרת ג'יין גודול נתגלה כי שימפנזים יודעים להתקין כלים, ולעיתים הם אף משכללים אותם. למשל, הם מתקינים ספוג מעַלים קרועים כדי להשיג בעזרתו מים שהצטברו בגזעי עצים, ושולפים חרקים קטנים, באמצעות ענפים שנותקו מעלים.

גם המחקר בנוגע להתפתחות השפה יכול להיעזר בתצפיות על קופים. עד לאחרונה היה מקובל לה־
(10) ניח שהיכולת להשתמש בשפה היא ייחודית לאדם, ניסיונות ללמד שימפנזים את לשון האדם נגמרו בדרך כלל במילים בודדות ובקולות מקוטעים. ואולם, בשנים האחרונות הצליחו חוקרים ללמד שימפנזים את שפת הסימנים שבה נוהגים לשוחח בני אדם חירשים ואילמים. התברר שהמגבלה העיקרית שהפריעה לשימפנזים ללמוד שפה הייתה מבנה מיתרי הקול החייתיים.

כיום מצויים בעולם כמה סוגים של קופים המשוחחים בשפת הסימנים. לא זו בלבד שהם
(15) מסוגלים להשתמש כהלכה במילים שלמדו, אלא הם יכולים גל להמציא מילים חדשות, לשקר, ואפילו להטיח עלבונות מילוליים במטפליהם. הקופים יודעים גל ללמד קופים אחרים את הלשון שלמדו ולהעביר באמצעותה מסרים. כך, למשל, במושבה של קופים בגַּן גילתה אחת הקופות שיטה לרחוץ את תפוחי האדמה שהיא אוכלת, הקופה סיפרה על השיטה ליתר הקופים, הם למדו זאת ממנה, וכך התחילה מסורת חדשה.

השאלות

18. לפי הפסקה הראשונה, על מה אפשר ללמוד מתוך תצפית על קופים?

(1) על מקורות התנהגות האנושית
(2) על הקשר ההיסטורי בין בני אדם לקופים
(3) על הדרך שבה התפתחה התנהגותם של קופים
(4) על הדמיון בין התנהגות אנושית להתנהגות על קופים

---

19. לפי הפסקה השנייה, מה גילתה ג'יין גודול בתצפיותיה?

(1) השימוש בכלים אינו בלעדי לבני האדם
(2) בני האדם הראשונים עדיין לא ידעו להשתמש בכלים
(3) השימפנזים שמתקינים כלים מְחקים את בני האדם
(4) הקופים משכללים את הכלים שירשו מבי האדם

2

20. לפי הפסקה השלישית, למה השימפנזים הצליחו ללמוד דווקא את שפת הסימנים, ולא שפות אחרות?

(1) כי חוקרים התאמצו במיוחד ללמד אותם את השפה הזאת
(2) כי שפה זו לא מצריכה שימוש במיתרי קול אנושיים
(3) כי שפה זו פחות מורכבת משפות אחרות
(4) כי החוקרים שלימדו אותם היו חירשים ואילמים

21. סיפור רחיצת תפוחי האדמה מובא כדוגמה למקרה שבו -

(1) בני אדם הצליחו לשוחח עם קופים בשפת סימנים
(2) קופים חיקו התנהגות אנושית
(3) קופים העבירו ביניהם מסרים בשפת סימנים
(4) בני אדם ערכו תצפית על הרגלי התזונה של קופים

22. מה הנושא העיקרי של הפסקה האחרונה?

(1) היכולת של קופים ללמד קופים אחרים שפת הסימנים
(2) השימוש של קופים בשפת הסימנים
(3) תחילתה של מסורת במושבת קופים בַּיָּפָן
(4) ההבדלים בין קופים שונים המשוחחים בשפת הסימנים

אל תהפכו את הדף עד שתקבלו הוראה לכך!

דף ריק

פרק 3

בפרק זה 22 שאלות.
הזמן המוקצב הוא 20 דקות.

בפרק שלושה סוגי שאלות: השלמת משפטים, ניסוח מחדש והבנת הנקרא.

השלמת משפטים

בכל אחד מן המשפטים הבאים חסרה מילה או יותר. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתשלים את המשפט באופן **הטוב ביותר**, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

1. פגשתי את _____ בחצר בית הספר.

(1) שלושתם
(2) שלושתנו
(3) שלושה
(4) שלושת

---

2. כמה שבועות _____ ביקורי הראשון במוזיאון חזרתי לבקר בו.

(1) לפני
(2) בעוד
(3) לקראת
(4) לאחר

---

3. ההחלטה התקבלה _____ הסכמתה.

(1) ללא
(2) על אף
(3) לולא
(4) מלבד

---

4. הוא קיבל את הכסף ב _____ .

(1) הַקנָייה
(2) נַחֲלה
(3) הפחתה
(4) ירושה

המשיכו לעמוד הבא

5. בביקורי בתערוכה ראיתי ציור _____ של פיקאסו.

(1) מעורר התפעלות
(2) מביא את הקץ
(3) מערים קשיים
(4) צורם את האוזן

---

6. לדעתי, חשוב להעמיד דברים _____ דיוקם.

(1) מ-
(2) ש-
(3) כי
(4) על

ניסוח מחדש

בכל שאלה נתון משפט. עליכם לבחור מתוך ארבע התשובות המוצעות את התשובה שתוכנה הוא **הדומה ביותר** למשפט הנתון, ולסמן את מספרה במקום המתאים בגיליון התשובות.

7. אין לי ספק שאם תתאמן בכל יום, תצליח.

(1) אני בטוחה שתצליח, אם תתאמן בכל יום.
(2) ספק אם תוכל להצליח, גם אם תתאמן בכל יום.
(3) אם לא תספיק להתאמן היום, לא תצליח.
(4) אני בטוחה שתצליח להתאמן בכל יום.

---

8. השנה הביקוש לשמן זית גדול מההיצע.

(1) אין די בכמות שמן הזית המוצע השנה למכירה.
(2) כנראה לא יימכר כל שמן הזית שיוצר השנה.
(3) השנה שמן הזית אינו מצרך מבוקש בחנויות.
(4) השנה מוצע למכירה פחות שמן זית משהוצע בשנה שעברה.

---

9. הוא העניק לי תשומת לב מעטה.

(1) הוא חשב רק עליי והעניק לי מזמנו.
(2) הוא לא חשב על תשומת הלב שהוא מעניק לי.
(3) הוא כמעט לא התייחס אליי.
(4) הוא חשב עליי הרבה בזמן מועט.

---

10. לו היה לנו קרם הגנה, היינו הולכים לים.

(1) לא היה לנו קרם הגנה, ובכל זאת הלכנו לים.
(2) לא היה לנו קרם הגנה, ולכן לא הלכנו לים.
(3) היה לנו קרם הגנה, ולכן הלכנו לים.
(4) היה לנו קרם הגנה, ובכל זאת לא הלכנו לים.

---

11. לפני שהומצא הנייר, המצרים הקדמונים היו כותבים על דפי פָּפִירוס, שהוכנו מצמחי הגומא שגדלו על שפת הנילוס.

(1) על שפת הנילוס לא גדל דבר מלבד צמחי הגומא, שהמצרים הקדמונים נהנו לכתוב עליהם.
(2) המצרים הקדמונים המציאו את הנייר כאשר התמעטו צמחי הגומא על שפת הנילוס.
(3) המצרים הקדמונים לא היו זקוקים לנייר כי כתבו על צמחי הגומא שגדלו על שפת הנילוס.
(4) דפי הפפירוס שהוכנו מצמחי הגומא שימשו לכתיבה אצל המצרים הקדמונים.

---

12. תכנית האקטואליה החדשה תרד מלוח השידורים עקב אחוזי הצפייה הנמוכים.

(1) לא רבים צפו בתכנית האקטואליה החדשה ולכן היא לא תשודר יותר.
(2) הצופים בתכנית האקטואליה החדשה לא הצליחו לעקוב אחר השידורים.
(3) בעקבות שידור תכנית האקטואליה ירד מספר השידורים החדשים.
(4) מספר שידורי תכנית האקטואליה החדשה ירד מכיוון שלא רבים צופים בה.

המשיכו לעמוד הבא

הבנת הנקרא

לפניכם שני קטעים ובסוף כל אחד מהם שאלות. קראו כל קטע בעיון וענו על השאלות שאחריו.

קטע I

(1) דרך ארוכה עברה הזאבה האפורה "תלתן" עד שהגיעה למעמדה העכשווי בלהקת הזאבים בספארי ברמת-גן. לפני ארבע שנים מצאו אותה פקחי "רשות הטבע והגנים" מסתובבת באזור מצדה ואחת מרגליה פצועה, והביאו אותה לטיפול בבית החולים לחיות בר שבספארי. למרבה הצער, לא הצליחו הווטרינרים להציל את רגלה הפצועה ונאלצו לכרות אותה. השם "תלתן" ניתן לה על שם הצמח
(5) תלתן, שהעלה שלו בעל שלושה עלעלים בלבד ולא ארבעה, כמו עליהם של כמה צמחים אחרים. מכיוון שסיכוייה לשרוד בטבע בשלוש רגליים בלבד היו נמוכים, החליטו בספארי לנסות לשלב את תלתן בלהקת הזאבים הוותיקה שבמקום.

בלהקה הוותיקה בספארי היו חמש נקבות ושלושה זכרים. בדרך כלל, בלהקת זאבים יש זאב וזאבה דומיננטיים, והם מנהיגים את הלהקה. בלהקה שהצטרפה אליה תלתן, הזכר הדומיננטי הוא זאב
(10) ששמו "רמון", ובאותה עת לא בלטה בלהקה נקבה דומיננטית. צירוף של זאב חדש ללהקה ותיקה שיש בה מעמדות ברורים הוא מסובך ביותר, וקיים חשש שחברי הלהקה יתקפו את הזאב החדש. לכן, ובשל מצבה של תלתן, השקיעו המטפלים בספארי מאמצים רבים כדי לשלבה בלהקה בהדרגה: בהתחלה, כשהתאוששה מפציעתה הקשה, היא שהתה בחצר נפרדת. אחר כך, החלו המטפלים להכיר לה את חברי הלהקה בהדרגה - בתחילה את הזכר הדומיננטי, לאחר מכן את
(15) יתר הזכרים, ואחרי שכל הזכרים קיבלו אותה, הוכנסו בהדרגה לחצרה את גם הנקבות. רק אחרי שגם הנקבות התרגלו לשהות לצדה, הצטרפה תלתן לחצר הזאבים, שהזכרים והנקבות חיים בה ביחד. להפתעת צוות המטפלים בספארי, למרות המגבלה שלה השתלבה תלתן די מהר בלהקה ואף הפכה לבת זוגו של מנהיג הלהקה, רמון.

כיום תלתן בהיריון ובקרוב היא צפויה להמליט בפעם הראשונה בחייה. המטפלים בספארי
(20) אומרים שהשתלבותה הטובה של תלתן התאפשרה לא רק בגלל מאמציהם הרבים להקל עליה להיכנס ללהקה, אלא גם בזכות רוח הלחימה שלה, שפיתחה בטבע, ושאפשרה לה לבסס את מקומה בלהקה גם בהיותה בעלת שלוש רגליים בלבד.

השאלות

13. מדוע לא החזירו את תלתן אל הטבע?

(1) מכיוון שבטבע אין להקת זאבים סובלנית כמו שיש בספארי
(2) מכיוון שהיא התרגלה לחיות בספארי
(3) מכיוון שהיא נחשבת לזאבה מבוגרת מכדי לחזור לטבע
(4) מכיוון שלאחר שאיבדה רגל היא תתקשה לשרוד בטבע

14. על פי הפסקה השנייה, מה תפקיד הזאב הדומיננטי בלהקה?

(1) להשיג מזון לחברי הלהקה
(2) להיות בן הזוג של הזאבה הדומיננטית
(3) לתקוף זאבים המנסים להצטרף ללהקה
(4) להנהיג את הלהקה

---

15. מדוע בדרך כלל קשה לצרף זאב חדש ללהקה ותיקה?

(1) מכיוון שכבר יש זאב וזאבה דומיננטיים בלהקה
(2) מאחר שבכל להקה יש מספר קבוע של זכרים ונקבות
(3) מאחר שהזאבים הוותיקים עשויים לתקוף אותו
(4) מכיוון שהזאב החדש עשוי לחשוש מלהשתלב בלהקה ותיקה

---

16. מה היה השלב האחרון בצירופה של תלתן ללהקת הזאבים?

(1) כניסה לחצר שהנקבות והזכרים חיים בה יחד
(2) התאוששות בחצר נפרדת
(3) היכרות עם כל אחת מנקבות הלהקה
(4) היכרות עם כל אחד מזכרי הלהקה

---

17. לדעת המטפלים בספארי, מה סייע לתלתן לבסס את מעמדה בלהקה?

(1) רוח הלחימה שפיתחה בטבע
(2) היותה בעלת שלוש רגליים בלבד
(3) העובדה שהייתה בהיריון
(4) שהותה בחצר נפרדת מחברי הלהקה

המשיכו לעמוד הבא

קטע II

(1) הבנייה לגובה הולכת ונעשית נפוצה בכל הערים הגדולות בעולם וגם בישראל, אך בציבור ובקרב אנשי מקצוע מתחום התכנון והבנייה נִלְוָה לה ויכוח עֵר.

בישראל, מִגדלי מגורים שבהם יותר מ-40 מקומות, נחשבים בדרך כלל בניינים לעשירים בלבד. הדימוי השלילי שדבק בהם הגיע לשִׂיאוֹ בזמן "מחאת האוהלים", שפרצה בקיץ 2011 על רקע מחסור (5) בדיור בר-השׂגה, מחסור שפגע בעיקר בצעירים. ואכן, ברבים ממגדלי המגורים בתל-אביב הדירות מפוארות ביותר ומיועדות למיעוט של מיליונרים.

הטענה העיקרית בזכות הבנייה לגובה בערים היא שבמגדל מגורים הנבנה בשטח שגודלו כשטח של בניין בן 3-4 קומות אפשר לבנות מספר רב של דירות. כך אפשר לספק פתרון לבעיית התמעטות השטחים הפנויים לבנייה בערים ולהיצע הדל של דירות במחירים סבירים לאוכלוסייה הגדלה.

(10) לעומת זאת, יש אנשי מקצוע המזהירים מפני עלויות הבנייה הגבוהות של מגדלי מגורים. נוסף על כך, הם אינם מקבלים את הטענה הרווחת שככל שיש יותר דירות בבניין כך יורדת עלות התחזוקה של כל דירה. לדבריהם, בדרך כלל, משותף שאינו מגדל מגורים, התשלום לוועד הבית משמש בעיקר להוצאות ניקיון וגינון. במגדלי מגורים לעומת זאת הוצאות התחזוקה כבדות בהרבה, כי מדי כמה שנים צריך לשפץ מערכות מורכבות ויקרות מאוד, כמו מעליות ומערכות מיזוג. טענה אחרת (15) המדגישה את הבעייתיות שבבנייה לגובה היא שמעל צפיפות מסוימת כבר אין למעשה חיסכון בשטח, אלא להפך: האוכלוסייה במגדלים גדולה מאוד, וכדי למלא את צרכיה יש צורך בשטחים נרחבים סביבם, לשם הקמת מגרשי חניה, כבישים ומוסדות ציבור.

מגמת הגידול במספרם של מגדלי מגורים בערים היא עובדה שאין להתעלם ממנה. לפיכך כדי שהבנייה לגובה אכן תהיה כדאית לדיירים, לסביבה הקרובה ולעיר כולה, חשוב לקיים בנושא דיון (20) מקצועי ומעמיק ולנסח עקרונות לבנייתם של מגדלים כאלה. ייתכן שאחד הפתרונות הוא לבנות מגדלים שהדירות בהם יהיו בגדלים שונים ובמחירים נוחים ויתאימו גם לזוגות צעירים, למשפחות ולרווקים.

השאלות

18. "הדימוי השלילי שדבק בהם" (שורה 4), במילה **בהם** הכוונה -

(1) בעשירים
(2) בצעירים
(3) ביושבי האוהלים
(4) במגדלי המגורים

19. על פי הפסקה השנייה, אחד הגורמים לפריצת מחאת האוהלים בקיץ 2011 היה -

(1) החשש מבניית עוד מגדלים שבהם יותר מ-40 מקומות
(2) בניית דירות בדגלים שמתאימים ליחידים בלבד
(3) בכוונה לבנות עוד דירות קטנות ויקרות בתל-אביב
(4) מחסור בדירות במחיר שצעירים יכולים לעמוד בו

---

20. "הוצאות התחזוקה כבדות בהרבה" (שורה 13), במקום המילה **כבדות** אפשר לכתוב -

(1) מיותרות
(2) מגושמות
(3) חמורות
(4) גבוהות

---

21. לְמה הכוונה במילים "ובמחירים נוחים" (שורה 21)?

(1) מחירים שרוב האנשים יכולים לעמוד בהם
(2) מחירים שנקבעו בזמן "מחאת האוהלים"
(3) מחירים שנקבעו לפי עלויות התחזוקה
(4) מחירים המתאימים לזוגות צעירים אך לא למשפחות

---

22. איזו מהכותרות היא המתאימה ביותר לקטע?

(1) מדוע במגדלי מגורים נבנות רק דירות פאר?
(2) האם כדאי לבנות לגובה בערים?
(3) מגמה חדשה - בנייה של דירות בנות השגה לצעירים
(4) אשליית היתרונות של הבנייה לגובה

אל תהפכו את הדף עד שתקבלו הוראה לכך!

דף ריק

פרק 4

בפרק זה נתון נושא לחבור. עליכם לכתוב **12-15** שורות על נושא זה.

שים לב שהחיבור יתאים לנושא, והשתדלו לכתוב באופן מסודר ובלשון נכונה.

יש לכתוב את החיבור בעיפרון בלבד, על צידו השני של דף התשובות.

אם אתם זקוקים לטיוטה, השתמשו בצדו השני של עמוד זה (הטיוטה לא תיבדק).

הזמן המוקצב לכתיבה הוא **15** דקות.

אנא העתיקו את נושא החיבור.

נושא החיבור:

לדעתכם, מדוע חשוב ללמד היסטוריה בבתי ספר: כיצד לימודי היסוטריה תורמים לאדם ולחברה? הסבירו.